

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team:

Onderwerp:

Vaststellen Beleidsregels erfmolens en raadsmededeling

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 11-02-2025
Notanummer	: 2025-94
Datum	: 11-02-2025
Programma	: 05 - Ruimtelijke ontwikkeling
Portefeuillehouder	: Wethouder Wijnhoud,
Bijlage(n)	: B_W besluit Beleidsregels erfmolens gemeente Deventer 2025.docx

Parafering

05-02-2025: Programmamanager Ruimtelijke Ontwikkeling04-02-2025: Wethouder

Agendering

* 07-02-2025: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris

* 05-02-2025: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

11-02-2025

B & W d.d.: 11-02-2025

Besluit

1. De Beleidsregels erfmolens gemeente Deventer 2025 vast te stellen
2. De openstaande vragen van de raad vanuit de consultatie te beantwoorden, zoals aangegeven in bijgaande raadsmededeling
3. De raadsmededeling vast te stellen en aan te bieden aan de raad

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Op 19 april 2023 heeft de raad de motie 'Duurzame windenergie in het buitengebied' aangenomen. In deze motie heeft de raad uw college opgedragen om te komen met een beleidsvoorstel voor het verlenen van omgevingsvergunningen voor windturbines op erven in het buitengebied, tot een maximale tiphoogte van 50 m. Bij het voorstel dient nadrukkelijk rekening te worden gehouden met netcongestie, participatie, adequate landschappelijke inpassing, flora en fauna en de hoogte van de leges.

Ter voldoening aan deze motie zijn de concept "Beleidsregels erfmolens gemeente Deventer 2024" opgesteld. Over deze concept regels is de raad op 8 januari 2025 aan de raadstafel Ruimte geconsulteerd. Hierbij wordt voorgesteld om de beleidsregels ongewijzigd vast te stellen, de raad daarover te informeren door middel van een raadsmededeling en daarbij openstaande vragen te beantwoorden.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Het vaststellen van een juridisch-planologisch kader, in de vorm van beleidsregels, voor het verlenen van omgevingsvergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, namelijk het realiseren en gebruiken van erfmolens tot een tiphoogte van 50 m op erven van (agrarische) bedrijven in het buitengebied van Deventer.

Kader

- * Omgevingswet en daarop gebaseerde regelgeving waaronder het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit activiteiten leefomgeving en de Omgevingsverordening Overijssel 2024;
- * Algemene wet bestuursrecht.

Betrokken partijen en participatie

Bij het opstellen van de beleidsregels zijn provincie Overijssel en Noaber Energie geraadpleegd.

Toelichting op participatiebeleid

N.v.t. Bij toepassing van de beleidsregels op individuele gevallen is het participatiebeleid wel van toepassing. Dit volgt uit de door de gemeenteraad vastgestelde "Lijst van gevallen waarvoor het verplicht is participatie toe te passen", zoals deze momenteel luidt.

Argumenten voor en tegen

Inleiding

Op 19 april 2023 heeft de raad de motie 'Duurzame windenergie in het buitengebied' aangenomen. In deze motie heeft de raad uw college opgedragen om te komen met een beleidsvoorstel voor het verlenen van omgevingsvergunningen voor windturbines op erven in het buitengebied, tot een maximale tiphoogte van 50 m. Bij het voorstel dient nadrukkelijk rekening te worden gehouden met netcongestie, participatie, adequate landschappelijke inpassing, flora en fauna en de hoogte van de leges.

Ter voldoening aan deze motie zijn de concept "Beleidsregels erfmolens gemeente Deventer 2024" opgesteld. Zoals opgedragen voorzien de beleidsregels in voorwaarden waaronder erfmolens met een tiphoogte van maximaal 50 m worden toegestaan, waarbij de aspecten netcongestie, participatie, adequate landschappelijke inpassing en flora en fauna nadrukkelijk zijn betrokken.

De hoogte van de leges komen in de beleidsregels niet aan bod. De hoogte van de leges is vastgelegd in de Legesverordening.

Gezien het verstrijken van het jaar 2024 zijn de beleidsregels omgedoopt tot "Beleidsregels erfmolens gemeente Deventer 2025".

Beleidsregels algemeen

Deze beleidsregels worden vastgesteld op grond van artikel 4:81, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht. Bij de onderbouwing van omgevingsvergunningen voor erfmolens die aan deze beleidsregels voldoen, kan naar de beleidsregels worden verwezen.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat in geval van bijzondere omstandigheden van de beleidsregels afgeweken kan worden. Ook als het een omstandigheid betreft die is verwerkt in de beleidsregels. Dit volgt uit jurisprudentie over

beleidsregels.

Buitenplanse omgevingsplanactiviteit

Deze beleidsregels zijn opgesteld als toetsingskader voor het verlenen van omgevingsvergunningen voor het oprichten en in gebruik nemen van een erfmolen als buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Met dit toetsingskader wordt het criterium van 'een evenwichtige toedeling van functies aan locaties' voor erfmolens in het buitengebied ingevuld.

Voor het realiseren van een erfmolen is ook een omgevingsvergunning voor de (technische) bouwactiviteit (toetsing van constructie) nodig. Deze activiteit heeft zijn eigen toetsingskaders (het Besluit bouwwerken leefomgeving). Deze beleidsregels zijn daarom niet op die activiteit van toepassing.

Verder gelden op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving nog afzonderlijke regels ten aanzien van de milieuaspecten van windturbines.

Bevoegdheid

Het verlenen van omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsactiviteiten is een bevoegdheid van burgemeester en wethouders. De beleidsregels worden om die reden door burgemeester en wethouders vastgesteld. Wel is het adviesrecht van de gemeenteraad van toepassing. Uit de "Lijst van gevallen waarvoor bindend advies van de raad vereist is" volgt dat plannen voor het realiseren van voorzieningen voor het grootschalig opwekken van (duurzame) energie, zoals windturbines, grondgebonden zonnevelden, waterstofproductie- en opslag en biomassacentrales, altijd voor adviesrecht aan de gemeenteraad moeten worden voorgelegd. Ongeacht of een dergelijk plan past in al door de raad vastgesteld beleid.

Provinciaal beleid

Bij het opstellen van de beleidsregels is uitgegaan van de ruimte die de provinciale Omgevingsverordening Overijssel biedt. Daarbij is rekening gehouden met de gewijzigde regels over windenergie die op 9 oktober 2024 zijn opgenomen in de Omgevingsverordening.

De gewijzigde Omgevingsverordening Overijssel laat erfmolens alleen toe op de erven van (agrarische) bedrijven. Daarom voorzien de beleidsregels er niet in dat erfmolens op erven van woningen mogelijk kunnen worden gemaakt. Verder kan, volgens de Omgevingsverordening, in bepaalde bijzondere gevallen een erfmolen op maximaal 25 m buiten het erf van (agrarische) bedrijven gesitueerd worden. Deze mogelijkheid is daarom ook in de beleidsregels opgenomen.

De gewijzigde Omgevingsverordening Overijssel laat in principe erfmolens tot een tiphoogte van 25 m toe. Hogere erfmolens zijn niet uitgesloten, maar mogen de gebiedskenmerken uit de provinciale Catalogus gebiedskenmerken niet aantasten. Bij de afstemming met de provincie heeft de provincie daarom geadviseerd om de beleidsregels zodanig te formuleren dat erfmolens hoger dan 25 m uitzondering zijn ('nee, tenzij'). Dit advies is niet overgenomen, omdat de raad expliciet heeft gevraagd om een beleidskader voor erfmolens tot 50 m hoog. Dit impliceert een bepaalde wenselijkheid op voorhand. Daarom zijn de beleidsregels geformuleerd als 'ja, mits'.

Participatie

De beleidsregels bevatten geen bepalingen over participatie. Er wordt van uitgegaan dat erfmolens tot 50 m hoog grootschalige voorzieningen voor de opwek van duurzame energie zijn, en daarom al participatieplichtig zijn op basis van

de door de raad vastgestelde 'Lijst van gevallen waarvoor het verplicht is participatie toe te passen' (onderdeel 2). Het is daarom niet nodig en ook niet wenselijk om dit ook in de beleidsregels te regelen. De door de raad vastgestelde algemene lijst is leidend en eventuele wijzigingen in die lijst werken dan meteen door, zonder dat ook deze beleidsregels aangepast hoeven te worden.

De beleidsregels zelf worden niet aan participatie onderworpen. Daarvoor zijn zij te algemeen. Het is daarom beter om de participatie plaats te laten vinden bij concrete toepassing van de beleidsregels.

Financiële consequenties en dekking

Het opstellen van deze beleidsregels is financieel gedekt vanuit programma 5, Ruimtelijke Ontwikkeling.

De toepassing van de beleidsregels op individuele gevallen wordt gedekt vanuit de leges voor omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA's), eventueel voorafgegaan door een intentieovereenkomst met financiële dekking. Deze kosten komen voor rekening van de initiatiefnemer.

Openbaarmaking en communicatie

De beleidsregels worden bekend gemaakt in het (digitale) Gemeenteblad.

Aanpak en uitvoering

Na vaststelling van de beleidsregels door uw college wordt de raad hierover geïnformeerd door middel van bijgaande raadsmededeling. In de mededeling wordt ook antwoord gegeven op openstaande vragen vanuit de consultatie.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Vaststellen Beleidsregels erfmolens en raadsmededeling		
Nummer	2025-94	Portefeuillehouder	Wethouder Wijnhoud,
Team	DEV-PRO-WG	Datum	11-02-2025

Inleiding

Ter uitvoering van uw motie 'Duurzame windenergie in het buitengebied' van 19 april 2023 heeft ons college de concept "Beleidsregels erfmolens gemeente Deventer 2024" opgesteld. De beleidsregels beschrijven de voorwaarden waaronder omgevingsvergunningen (BOPA) worden verleend voor windturbines op agrarische erven in het buitengebied. Het niet voldoen aan de criteria opgenomen in de beleidsregels, zoals bijvoorbeeld netcongestie, landschap en ecologie, kan ertoe leiden dat de vergunning wordt geweigerd.

Over deze concept regels hebben wij uw raad op 8 januari 2025 aan de raadstafel Ruimte geconsulteerd. Het college heeft inmiddels besloten de beleidsregels ongewijzigd vast te stellen (onder de naam "Beleidsregels erfmolens gemeente Deventer 2025").

In deze raadsmededeling wordt u hier nader over geïnformeerd. In de mededeling gaan wij ook in op enkele openstaande onderwerpen vanuit de consultatie.

Kader

* Omgevingswet en daarop gebaseerde regelgeving waaronder het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit activiteiten leefomgeving en de Omgevingsverordening Overijssel 2024;

* Algemene wet bestuursrecht.

Kern van de boodschap

Ons college heeft de Beleidsregels erfmolens gemeente Deventer 2025 inhoudelijk ongewijzigd vastgesteld ten opzichte van de concept beleidsregels waarover wij uw raad op 8 januari hebben geconsulteerd.

Nadere toelichting

Op 19 april 2023 heeft uw raad de motie 'Duurzame windenergie in het buitengebied' aangenomen. In deze motie heeft uw raad ons college opgedragen om te komen met een beleidsvoorstel voor het verlenen van omgevingsvergunningen voor windturbines op erven in het buitengebied, tot een maximale tiphoogte van 50 m. Bij het voorstel dient nadrukkelijk rekening te worden gehouden met netcongestie, participatie, adequate landschappelijke inpassing, flora en fauna en de hoogte van de leges.

Ter voldoening aan deze motie zijn de concept "Beleidsregels erfmolens gemeente Deventer 2024" opgesteld. Zoals opgedragen voorzien de beleidsregels in voorwaarden waaronder erfmolens met een tiphoogte van maximaal 50 m worden toegestaan, waarbij de aspecten netcongestie, participatie, adequate landschappelijke inpassing en flora en fauna nadrukkelijk zijn betrokken.

De hoogte van de leges komen in de beleidsregels niet aan bod. De hoogte van de leges is vastgelegd in de Legesverordening.

Gezien het verstrijken van het jaar 2024 zijn de beleidsregels omgedoopt tot "Beleidsregels erfmolens gemeente Deventer 2025".

Beleidsregels algemeen

Deze beleidsregels worden vastgesteld op grond van artikel 4:81, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht. Bij de onderbouwing van omgevingsvergunningen voor erfmolens die aan deze

beleidsregels voldoen, kan naar de beleidsregels worden verwezen.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat in geval van bijzondere omstandigheden van de beleidsregels afgeweken kan worden. Ook als het een omstandigheid betreft die is verwerkt in de beleidsregels. Dit volgt uit jurisprudentie over beleidsregels.

Buitenplanse omgevingsplanactiviteit

Deze beleidsregels zijn opgesteld als toetsingskader voor het verlenen van omgevingsvergunningen voor het oprichten en in gebruik nemen van een erfmolen als buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Met dit toetsingskader wordt het criterium van 'een evenwichtige toedeling van functies aan locaties' voor erfmolens in het buitengebied ingevuld.

Voor het realiseren van een erfmolen is ook een omgevingsvergunning voor de (technische) bouwactiviteit (toetsing van constructie) nodig. Deze activiteit heeft zijn eigen toetsingskaders (het Besluit bouwwerken leefomgeving). Deze beleidsregels zijn daarom niet op die activiteit van toepassing.

Verder gelden op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving nog afzonderlijke regels ten aanzien van de milieuaspecten van windturbines.

Bevoegdheid

Het verlenen van omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsactiviteiten is een bevoegdheid van burgemeester en wethouders. De beleidsregels worden om die reden door burgemeester en wethouders vastgesteld. Wel is het adviesrecht van de gemeenteraad van toepassing. Uit de "Lijst van gevallen waarvoor bindend advies van de raad vereist is" volgt dat plannen voor het realiseren van voorzieningen voor het grootschalig opwekken van (duurzame) energie, zoals windturbines, grondgebonden zonnepanelen, waterstofproductie- en opslag en biomassacentrales, altijd voor adviesrecht aan de gemeenteraad moeten worden voorgelegd. Ongeacht of een dergelijk plan past in al door de raad vastgesteld beleid.

Provinciaal beleid

Bij het opstellen van de beleidsregels is uitgegaan van de ruimte die de provinciale Omgevingsverordening Overijssel biedt. Daarbij is rekening gehouden met de gewijzigde regels over windenergie die op 9 oktober 2024 zijn opgenomen in de Omgevingsverordening.

De gewijzigde Omgevingsverordening Overijssel laat erfmolens alleen toe op de erven van (agrarische) bedrijven. Daarom voorzien de beleidsregels er niet in dat erfmolens op erven van woningen mogelijk kunnen worden gemaakt. Verder kan, volgens de Omgevingsverordening, in bepaalde bijzondere gevallen een erfmolen op maximaal 25 m buiten het erf van (agrarische) bedrijven gesitueerd worden. Deze mogelijkheid is daarom ook in de beleidsregels opgenomen.

De gewijzigde Omgevingsverordening Overijssel laat in principe erfmolens tot een tiphoogte van 25 m toe. Hogere erfmolens zijn niet uitgesloten, maar mogen de gebiedskenmerken uit de provinciale Catalogus gebiedskenmerken niet aantasten. Bij de afstemming met de provincie heeft de provincie daarom geadviseerd om de beleidsregels zodanig te formuleren dat erfmolens hoger dan 25 m uitzondering zijn ('nee, tenzij'). Dit advies is niet overgenomen, omdat de raad expliciet heeft gevraagd om een beleidskader voor erfmolens tot 50 m hoog. Dit impliceert een bepaalde wenselijkheid op voorhand. Daarom zijn de beleidsregels geformuleerd als 'ja, mits'.

Participatie

De beleidsregels bevatten geen bepalingen over participatie. Er wordt van uitgegaan dat erfmolens tot 50 m hoog grootschalige voorzieningen voor de opwek van duurzame energie zijn, en daarom al participatieplichtig zijn op basis van de door de raad vastgestelde 'Lijst van gevallen waarvoor het verplicht is participatie toe te passen' (onderdeel 2). Het is daarom niet nodig en ook niet wenselijk om dit ook in de beleidsregels te regelen. De door de raad vastgestelde algemene lijst is leidend en eventuele wijzigingen in die lijst werken dan meteen door, zonder dat ook deze

beleidsregels aangepast hoeven te worden.

De beleidsregels zelf worden niet aan participatie onderworpen. Daarvoor zijn zij te algemeen. Het is daarom beter om de participatie plaats te laten vinden bij concrete toepassing van de beleidsregels.

Reactie op consultatie

Op 8 januari is de gemeenteraad tijdens de raadstafel Ruimtelijk Domein geconsulteerd over de concept Beleidsregels erfmolens Deventer. Deze beleidsregels zijn opgesteld naar aanleiding van de motie 'Duurzame windenergie in het buitengebied' van 19-04-2023.

Tijdens de behandeling aan de raadstafel is er een aantal toezeggingen gedaan. Het betreft:

1. Aantal molens per bedrijf en mogelijkheid energie-opwek voor andere woningen op het erf;
2. Netcongestie en terugleveren t.b.v. business case
3. Adviesrecht raad ja of nee;
4. Administratieve lasten voor de aanvrager, inhoudelijke eisen en kosten;
5. Toetsing 'niet onevenredige aantasting woongenot'.

1. Aantal molens en energie-opwek voor woningen op het erf

De Omgevingsverordening Overijssel verbiedt niet dat er meer dan één erfmolen op een erf verschijnt (waarbij de Omgevingsverordening overigens uitgaat van een hoogte van 25 m). Meer kan dus op zich wel, als dat wenselijk is (principeel en op basis van de in de beleidsregels genoemde aspecten, landschap, natuur, netcongestie etc.). Er moet wel rekening mee worden gehouden dat landelijke wetgeving bij 3 of meer windturbines spreekt van een 'windmolenpark'. Daarvoor gelden op nationaal niveau geen milieuregels; die zou de gemeente dan zelf moeten bedenken incl. MER (milieueffectrapport). Naar ons idee is dit meer werk dan het waard is.

Blijft over de vraag of het wenselijk is een maximum van 1 te blijven hanteren, of een maximum van 2. Zoals gezegd is het maximum van 1 afkomstig uit de binnenplanse afwijkingbevoegdheid voor erfmolens in het vm. Bestemmingsplan "Buitengebied Deventer". Het staat niet letterlijk in de aangenomen motie als onderdeel van de opdracht om het bij 1 erfmolen per erf te houden. Het college heeft de motie zo geïnterpreteerd dat binnen het bestaande kader de maximale hoogte moest worden verhoogd. De motie vroeg er namelijk ook niet om om binnen het bestaande kader het aantal erfmolens per erf te verhogen.

In dit verband kan ook gewezen worden op een rapport dat DLV in 2022 in opdracht van o.a. gemeente Deventer en Noaber Energie heeft opgesteld. In het rapport wordt onderzoek gedaan naar de business case van een kleine windturbine bij twee agrarische bedrijven in Deventer. Hieruit blijkt kort gezegd dat een enkele windturbine (uitgaande van een tiphoogte van max. 25 m) niet rendabel is, en een hogere windturbine (as-hoogte 25 a 30 m) in combinatie met zonnepanelen (in verhouding wind:zon 2:1) wel. Hoewel uiteraard elk bedrijf anders kan zijn, lijkt het niet voor de hand te liggen dat een enkel bedrijf een business case zal hebben voor 2 erfmolens.

Verder is het goed om voor ogen te houden dat deze beleidsregels erop zijn gericht de bedrijfsvoering van agrarische bedrijven te verbeteren, en tegelijk oog te hebben voor aspecten als het landschap. Daaruit vloeit voort dat als een erfmolen onnodig veel energie zou opwekken, en tegelijkertijd het landschap zeer negatief beïnvloedt, het plan zou moeten worden geweigerd. Uiteraard geldt: hoe meer erfmolens, hoe groter de impact op het landschap. Het inpassen van twee erfmolens zal lastiger zijn dan het inpassen van één erfmolen.

In de beleidsregels is dan ook een maximum van één erfmolen gehandhaafd.

Ons college heeft er geen bezwaar tegen als overcapaciteit (piekvermogen) van een erfmolen wordt aangewend voor eventuele andere woningen op een agrarisch erf. Dit kan onnodig terugleveren voorkomen/verminderen en daarmee bijdragen aan het voorkomen van netcongestie (net als een batterij). Het lijkt ons echter niet wenselijk om de hoogte van de erfmolen af te

stemmen op zowel het bedrijf als die eventuele andere woningen. Doel moet blijven om alleen het bedrijf te helpen, ook gezien de landschappelijke impact van een erfmolen. Een en ander vereist wel dat die andere woning direct op de aansluiting van het bedrijf wordt aangesloten (anders vindt er alsnog teruglevering plaats). Initiatiefnemer zal zelf moeten onderzoeken of dit haalbaar is.

Overigens kunnen bedrijfswoningen worden gezien als behorend bij het bedrijf en kunnen deze om die reden bij de energiebehoefte van het bedrijf worden betrokken. Situaties waarin er nog andere woningen op een erf staan (plattelandswoningen, voormalige bedrijfswoningen feitelijk niet meer behorend bij het bedrijf) zijn er maar weinig in Deventer (er zijn formeel 3 plattelandswoningen aangewezen in Deventer).

2. Netcongestie en terugleveren i.v.m. business case

De erfmolen zal in principe aangesloten worden op de bestaande aansluiting van het bedrijf. Dit is meestal een aansluiting voor kleinverbruik (max. 3x 80 A). Zwaardere aansluitingen zijn momenteel niet mogelijk vanwege 'code rood'. Net zoals bij zonnepanelen op een woning zal bij een erfmolen de opgewekte energie in eerste instantie worden aangewend om aan de energiebehoefte op dat moment te voldoen. Opgewekte energie die op dat moment niet nodig is, wordt terug geleverd aan het spanningsnet.

Van netcongestie is sprake als er over het hele spanningsnet op enig moment te veel teruggeleverd wordt. Oftewel het gaat om piekvermogen. Wat de totale opwek van een erfmolen is per jaar in relatie tot het totale verbruik van het bedrijf per jaar, is niet bepalend. Dit sluit namelijk niet uit dat er wordt teruggeleverd op momenten dat het net dat niet aankan. De ligging van een energieverbruiker/opwekker is daarbij ook van belang. Agrarische bedrijven, vooral in het diepere buitengebied, liggen aan de randen van het net en daar zijn de leidingen lichter dan nabij grote energieverbruikers en/of -opwekkers. Overbelasting van het net kan tot gevolg hebben dat de omvormer van de erfmolen (of van eventuele zonnepanelen) uitschakelt en er geen energie meer wordt opgewekt.

Het zal dus zaak zijn te onderzoeken of een erfmolen aansluit bij het energieprofiel van het betreffende bedrijf; oftewel vallen de pieken in opwek en verbruik samen? Eventueel met een mix van erfmolen en zonnepanelen. Wanneer dat het geval is, zal er niet of minimaal hoeven worden teruggeleverd. Gelet op het DLV-onderzoek uit 2022 is aan te nemen dat één erfmolen bij een agrarisch bedrijf gunstiger is dan twee.

Verder is van belang te constateren dat de Omgevingsverordening Overijssel een erfmolen definieert als "Kleine windturbine op het erf van een (agrarisch) bedrijf waarmee energie wordt opgewekt voor in hoofdzaak eigen gebruik". Deze definitie is ook in de beleidsregels opgenomen. Hieruit vloeit al voort dat de opgewekte energie in hoofdzaak voor het eigen bedrijf dient te zijn. De dimensionering van de erfmolen dient daar dan ook op afgestemd te zijn. Het is dus niet te de bedoeling om met opzet meer energie op te wekken en terug te leveren om daarmee de business case rond te krijgen.

Gelet op het voorgaande is in de beleidsregels dan ook de voorwaarde gehandhaafd dat de opwek van de erfmolen zo veel mogelijk is afgestemd op het bedrijf (eventuele bedrijfswoningen daaronder begrepen).

3. Adviesrecht

Uw gemeenteraad heeft bepaald in welke categorieën van gevallen bindend advies van uw raad nodig is. Dit is vastgelegd in de "Lijst van gevallen waarvoor bindend advies van de raad vereist is".

Uit deze lijst volgt dat bindend advies verplicht is bij "voorzieningen voor het grootschalig opwekken van (duurzame) energie, zoals windturbines (...)". Windturbines worden in deze beschrijving letterlijk genoemd, zonder beperking in hoogte. Een andere interpretatie ligt niet voor de hand.

Het is aan uw raad om te bepalen welke categorieën gevallen al dan niet voor bindend advies aan

uw raad moeten worden voorgelegd. Desgewenst kan uw raad daartoe de "Lijst van gevallen waarvoor bindend advies van de raad vereist is" aanpassen. Bij de evaluatie van het delegatiebesluit omgevingsplan Deventer en de "Lijst adviesrecht" zal dit aspect van de consultatie betrokken worden.

4. Administratieve lasten voor initiatiefnemer

Uitgangspunt is dat de initiatiefnemer zelf de kosten draagt van het opstellen van plannen en onderzoeken. Het college ziet geen reden om bij erfmolens een andere benadering te kiezen. Mogelijk is er ook sprake van staatssteun als de gemeente deze kosten van een initiatiefnemer overneemt.

De initiatiefnemer mag er in ieder geval van uitgaan dat geen onnodige onderzoeken worden gevraagd. Feit is wel dat een erfmoelen een bepaalde impact heeft en dus een zorgvuldige landschappelijke inpassing nodig heeft, en dat m.n. natuurwetgeving streng is en ook om onderzoeken vraagt. Dit kan vooral spelen bij vleermuizen, een soort die juist getroffen kan worden door erfmolens.

Wij zien daarom geen aanleiding en geen mogelijkheid om in het kader van deze beleidsregels de administratieve lasten te verminderen.

5. Toetsing woongenot

In artikel 6 van de beleidsregels wordt als criterium genoemd dat een erfmoelen het woongenot op en de gebruiksmogelijkheden van omliggende gronden worden niet onevenredig aantast. Dit betreft in ieder geval de aspecten geluid, slagschaduw en veiligheid.

Voor de genoemde aspecten geluid, slagschaduw en veiligheid zijn normen opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Deze heeft het Rijk deels vertaald naar de Bruidsschat (onderdeel van het tijdelijk deel van het omgevingsplan).

Voor andere aspecten van woongenot (o.a. uitzicht) bestaan geen wettelijke normen. Een standaard overweging in de jurisprudentie is wel dat er geen recht op onveranderd uitzicht bestaat. In de beleidsregels staat dan ook geen garantie op het niet aantasten van uitzicht; die aantasting mag hooguit 'niet onevenredig' zijn. Bij die beoordeling kan de landschappelijke inpassing van de erfmoelen een rol spelen; deze kan ertoe bijdragen dat de aantasting van het uitzicht verzacht wordt.

Nota nr. : 2025-94

Deventer, 11 februari 2025

Burgemeester en wethouders van Deventer,

Overwegende dat de gemeenteraad van Deventer op 19 april 2023 de motie 'Duurzame windenergie in het buitengebied' heeft aangenomen,

Gelet op artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet,

Gelet op de Omgevingswet en daarop gebaseerde regelgeving, waaronder het Besluit kwaliteit leefomgeving en de Omgevingsverordening Overijssel,

BESLUITEN

Vast te stellen de

Beleidsregels erfmolens gemeente Deventer 2025

Artikel 1 Begrippen

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

Bouwperceel: Een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels van het omgevingsplan zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

Buitengebied: Het gebied waar er geen sprake (meer) is van aaneengesloten bebouwing.

Buitenplanse omgevingsplanactiviteit:

- a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of
- b. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan.

Erfmolen: Kleine windturbine op het erf van een (agrarisch) bedrijf waarmee energie wordt opgewekt voor in hoofdzaak eigen gebruik.

Tiphoogte: De afstand vanaf peil tot de punt van een molenblad dat verticaal omhoog staat.

Artikel 2 Vergunningverlening erfmolens

Een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, bestaande uit het oprichten en gebruiken van een erfmolen in het buitengebied, wordt verleend als wordt voldaan aan artikelen 3 tot en met 9.

Artikel 3 Locatie, aantal en afmetingen

1. De erfmolen is gesitueerd binnen het bouwperceel van een (agrarisch) bedrijf in het buitengebied, onverminderd het bepaalde in artikel 5, eerste lid.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid kan een erfmolen op een afstand van ten hoogste 25 meter buiten het bouwperceel worden geplaatst, als plaatsing binnen het bouwperceel niet mogelijk of ongewenst is gelet op de gevolgen voor het landschap of omliggende functies, en mits onderbouwd is dat plaatsing buiten het bouwperceel leidt tot een evident betere ruimtelijke situering.
3. De erfmolen heeft een tiphoogte van maximaal 50 m.
4. Per bouwperceel is maximaal 1 erfmolen toegestaan.

Artikel 4 Relatie met energiebehoefte, netcongestie

1. De erfmolen wekt niet onevenredig meer energie op dan nodig is om het bedrijf waarbij hij geplaatst is, van energie te voorzien.
2. Bij het bepalen van de energiebehoefte van het bedrijf kan rekening worden gehouden met ontwikkelingen op de locatie met energievraag in de voorzienbare toekomst.
3. Het in werking hebben van de erfmolen heeft geen onevenredig nadelige gevolgen voor de belasting van het laag- en middenspanningsnet. Ter onderbouwing van dit onderdeel voert initiatiefnemer overleg met de netbeheerder en legt hij een verslag daarvan over aan het bevoegd gezag. Indien het overleg niet tijdig plaats kan vinden, staat dit het nemen van het besluit niet in de weg. Het voldoen aan de eerste volzin moet dan op een andere manier onderbouwd worden.

Artikel 5 Landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden

1. De bestaande landschapswaarden, cultuurhistorische waarden en natuurwaarden worden niet onevenredig aangetast.
2. In ieder geval wordt de erfmolen zodanig gesitueerd dat deze geen negatieve effecten heeft op vogels en vleermuizen.
3. Het voldoen aan het eerste en tweede lid wordt onderbouwd in met een ecologisch rapport. Dit rapport wordt bij de vergunningaanvraag ingediend.
4. Onverminderd het eerste lid leidt een erfmolen met een tiphoogte van meer dan 25 m niet tot aantasting van de ruimtelijke kwaliteit zoals die op basis van de uitspraken die de Catalogus Gebiedskenmerken (behorende bij de Omgevingsverordening Overijssel) voor dat gebied doet, moet worden behouden en versterkt.
5. De erfmolen wordt landschappelijk ingepast. De landschappelijke inpassing is vastgelegd in een inrichtingsplan. De uitvoering en instandhouding van het inrichtingsplan wordt als voorschrift aan de omgevingsvergunning verbonden.

Artikel 6 Woongenot en gebruiksmogelijkheden omliggende gronden

1. Het woongenot op en de gebruiksmogelijkheden van omliggende gronden worden niet onevenredig aangetast. Dit betreft in ieder geval de aspecten geluid, slagschaduw en veiligheid.
2. De erfmolen voldoet, voor zover van toepassing, aan de regels die op grond van artikel 22.2, eerste lid, van de Omgevingswet, deel uitmaken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan (Bruidsschat), dan wel de regels die ter vervanging daarvan in het permanente deel van het omgevingsplan worden of zijn opgenomen.

Artikel 7 Beperkingengebieden

Er wordt rekening gehouden met (beperkingengebieden van) hoogspanningsverbindingen, gasleidingen, waterstaatswerken, wegen etc. en de beheerders van die objecten wordt om advies gevraagd. Indien het advies niet tijdig volgt, staat dit het nemen van het besluit niet in de weg.

Artikel 8 Hogere wet- en regelgeving

Er wordt voldaan aan hogere wet- en regelgeving, waaronder in ieder geval de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving uit de Omgevingsverordening Overijssel 2024.

Artikel 9 Schadevergoedingsovereenkomst

Initiatiefnemer sluit met de gemeente een overeenkomst omtrent het vergoeden van door de gemeente aan derden te verstrekken vergoeding van schade als gevolg van de omgevingsvergunning bedoeld in artikel 2 van deze beleidsregels. Uitgangspunt van deze overeenkomst is dat de vergoeding van de hiervoor bedoelde schade voor rekening van initiatiefnemer komt.

Artikel 10 Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregels erfmolens gemeente Deventer 2025.

Aldus besloten in de vergadering van 11 februari 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,

J.P. Wassens

R.C. König

Toelichting

Algemeen

Inleiding

Op 19 april 2023 heeft de gemeenteraad van Deventer de motie 'Duurzame windenergie in het buitengebied' aangenomen. In deze motie wordt het college opgedragen om te komen met een beleidsvoorstel voor het verlenen van omgevingsvergunningen voor windturbines op erven in het buitengebied, tot een maximale tiphoogte van 50 m. Bij het voorstel dient nadrukkelijk rekening te worden gehouden met netcongestie, participatie, adequate landschappelijke inpassing, flora en fauna en de hoogte van de leges.

Ter voldoening aan deze motie zijn de Beleidsregels erfmolens gemeente Deventer 2025 opgesteld. Zoals opgedragen voorzien de beleidsregels in voorwaarden waaronder erfmolens met een tiphoogte van maximaal 50 m worden toegestaan, waarbij de aspecten netcongestie, participatie, adequate landschappelijke inpassing en flora en fauna nadrukkelijk zijn betrokken.

De hoogte van de leges komen in de beleidsregels niet aan bod. De hoogte van de leges is vastgelegd in de Legesverordening.

Beleidsregels algemeen

Deze beleidsregels worden vastgesteld op grond van artikel 4:81, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht. Bij de onderbouwing van omgevingsvergunningen voor erfmolens die aan deze beleidsregels voldoen, kan naar de beleidsregels worden verwezen.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat in geval van bijzondere omstandigheden van de beleidsregels afgeweken kan worden. Ook als het een omstandigheid betreft die is verwerkt in de beleidsregels. Dit volgt uit jurisprudentie over beleidsregels (zie de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:2840).

Buitenplanse omgevingsplanactiviteit

Deze beleidsregels zijn opgesteld als toetsingskader voor het verlenen van omgevingsvergunningen voor het oprichten en in gebruik nemen van een erfmoen als buitenplanse omgevingsplanactiviteit (artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet). Met dit toetsingskader wordt het criterium van 'een evenwichtige toedeling van functies aan locaties' voor erfmolens in het buitengebied ingevuld.

De beleidsregels zijn nadrukkelijk niet van toepassing op andere activiteiten, zoals de (technische) bouwactiviteit of de milieubelastende activiteit (artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a en b, van de Omgevingswet). Deze activiteiten hebben hun eigen toetsingskaders.

Provinciaal beleid

Bij het opstellen van de beleidsregels is uitgegaan van de ruimte die de provinciale Omgevingsverordening Overijssel biedt. Daarbij is uitgegaan van de Omgevingsverordening zoals die op 9 oktober 2024 door Provinciale Staten van Overijssel gewijzigd is.

De Omgevingsverordening Overijssel laat in principe erfmolens tot een tiphoogte van 25 m toe. Hogere erfmolens zijn niet uitgesloten, maar mogen de gebiedskenmerken uit de provinciale Catalogus gebiedskenmerken niet aantasten.

Ook laat de Omgevingsverordening erfmolens alleen toe op de erven van (agrarische) bedrijven. Daarom voorzien de beleidsregels er bijvoorbeeld niet in dat erfmolens op erven van woningen mogelijk worden gemaakt. De erfmoen moet daarbij binnen het bouwperceel worden gesitueerd. In

afwijking daarvan kan een erfmolen maximaal 25 m buiten het bouwperceel worden gesitueerd, als plaatsing binnen het bouwperceel niet mogelijk of ongewenst is gelet op de gevolgen voor het landschap of omliggende functies, en mits onderbouwd is dat plaatsing buiten het bouwperceel leidt tot een evident betere ruimtelijke situering.

Erfmolens tot 25 m

In het Omgevingsplan gemeente Deventer is een mogelijkheid opgenomen om medewerking te verlenen aan erfmolens met een maximale tiphoogte van 25 m. Hieraan zijn voorwaarden verbonden. Dergelijke erfmolens kunnen op basis van die voorwaarden vergund worden. Dit is tot op heden echter nog niet aan de orde geweest.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1, Begrippen

Enkele begrippen uit de beleidsregels worden hier omschreven. Hieronder worden deze nader toegelicht.

- **Bouwperceel**
Het begrip bouwperceel is in het kader van deze beleidsregels een kwalitatieve aanduiding. Het gaat om grond waar volgens het omgevingsplan bebouwing is toegestaan. Het omgevingsplan kan daarvoor figuren als het bouwvlak gebruiken, maar bebouwing kan ook op andere manieren worden toegestaan. Om deze reden is hier het begrip 'bouwperceel' en niet het begrip 'bouwvlak' gebruikt.

De omschrijving die hier is gegeven aan het begrip bouwperceel is afkomstig uit de (voormalige) Chw-bestemmingsplannen voor het bebouwde gebied. Het (voormalige) bestemmingsplan Buitengebied Deventer kent het begrip bouwperceel niet.
- **Buitengebied**
Deze omschrijving van het begrip buitengebied is ontleend aan de jurisprudentie daarover. Of een locatie in het buitengebied is gelegen, moet van geval tot geval beoordeeld worden, op basis van de in de jurisprudentie ontwikkelde maatstaven.

De locatie van de verkeersborden 'bebouwde kom' zijn daarbij niet bepalend. Ook zijn niet bepalend de bebouwingscontouren (voor bijvoorbeeld houtkap) die op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving in het omgevingsplan moeten worden opgenomen.

Ten slotte is ook de situering van een locatie binnen of buiten het (voormalige) bestemmingsplan "Buitengebied" niet bepalend.
- **Buitenplanse omgevingsplanactiviteit**
De hier opgenomen omschrijving is overgenomen uit de Omgevingswet (artikel 1.1 en de bijlage, onderdeel A). Bij de toepassing van deze beleidsregels gaat het om onderdeel b van de definitie.
- **Erfmolen**
Dit begrip is afkomstig uit de (gewijzigde) Omgevingsverordening Overijssel. Om verwarring te voorkomen is dit begrip rechtstreeks overgenomen in plaats van het hanteren van een ander begrip. In het begrip ligt besloten dat een erfmolen alleen is toegestaan bij een (agrarisch) bedrijf (en dus niet bij een woning of andere niet-bedrijfsfunctie) en bedoeld is om hoofdzakelijk energie voor eigen gebruik op te wekken. Deze beperkingen komen verderop in deze beleidsregels nog terug.

Het onderdeel 'klein' dient om onderscheid te maken met de grote commerciële windturbines, gericht op het grootschalig opwekken van windenergie voor extern verbruik. Het onderdeel heeft verder geen zelfstandige betekenis, in die zin dat het beperkingen stelt aan de omvang van de erfmolens. Daarvoor wordt in deze beleidsregels een maximale hoogte gegeven.

- Tiphoopte
Dit is de grootst mogelijke hoogte van een windturbine.

Artikel 2, Vergunningverlening erfmolens

Dit artikel vormt de kern van deze beleidsregels. Een omgevingsvergunning voor een erfmolen wordt verleend als voldaan wordt aan de voorwaarden die zijn opgenomen in artikelen 3 tot en met 9 van deze beleidsregels.

Het artikel maakt duidelijk dat het hier gaat om het verlenen van omgevingsvergunningen voor de zogenaamde "buitenplanse omgevingsplanactiviteit" (BOPA) op grond van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet. Het begrip 'buitenplanse omgevingsplanactiviteit' is in artikel 1 omschreven.

Het begrip 'erfmolen' is ook in artikel 1 van een definitie voorzien. In de toelichting op artikel 1 is daar nader op ingegaan. In de definitie liggen twee beperkingen besloten: de situering bij een (agrarisch) bedrijf en het opwekken van energie voor het eigen gebruik van dat bedrijf.

Artikel 3, Locatie, aantal en afmetingen

Eerste lid

Uitgangspunt is dat het gaat om erfmolens bij (agrarische) bedrijven. Erfmolens bij woningen zijn in de Omgevingsverordening Overijssel niet toegestaan.

De situering binnen het bouwperceel is een voorwaarde die eveneens afkomstig is uit de gewijzigde Omgevingsverordening Overijssel. In het buitengebied van gemeente Deventer wordt het bouwperceel doorgaans concreet gemaakt met een bouwvlak.

Tweede lid

Eveneens afkomstig uit de gewijzigde Omgevingsverordening is de mogelijkheid om, onder voorwaarden, een erfmolen op een afstand van maximaal 25 m buiten het bouwperceel te situeren. Dit kan als plaatsing binnen het bouwperceel niet mogelijk of ongewenst is gelet op de gevolgen voor het landschap of omliggende functies, en mits onderbouwd is dat plaatsing buiten het bouwperceel leidt tot een evident betere ruimtelijke situering.

Derde lid

De tiphoopte is de afstand vanaf peil tot de punt van een molenblad dat verticaal omhoog staat. De hier gegeven maximale tiphoopte vloeit voort uit de motie 'Duurzame windenergie in het buitengebied' die de gemeenteraad van Deventer op 19 april 2023 heeft aangenomen. De hoogte is gebaseerd op het gegeven dat Deventer een windluw gebied is, waar erfmolens met een tiphoopte van 25 m onvoldoende energie opwekken om rendabel te zijn.

Vierde lid

Een erfmolen met een tiphoopte van 50 m heeft een behoorlijke impact op zijn omgeving en op het landschap. Daarom is per bouwperceel maximaal één erfmolen toegestaan.

Artikel 4, Relatie met energiebehoefte, netcongestie

Eerste lid

Deze voorwaarde vloeit voort uit de mogelijkheden die de provincie voor erfmolens biedt in de Omgevingsverordening Overijssel. De erfmolen wekt energie op voor eigen gebruik. Dit sluit overigens niet uit dat energie wordt terug geleverd op momenten dat er meer energie wordt opgewekt dan er verbruikt wordt.

Windturbines hebben net als zonnepanelen een bepaalde impact op het landschap. Waar bij zonnepanelen nog geschoven kan worden in aantal, opstelling en situering, is het met een enkele windturbine praktisch gezien niet mogelijk om deze aan te passen om de impact op het landschap te verminderen.

De enige denkbare aanpassing is het verlagen van de windturbine. Dit gaat echter gepaard met een exponentiële afname van energie-opwek. Dit is niet wenselijk en doet het idee van een erfmolen en deze beleidsregels teniet.

Dit maakt dat een erfmolen niet in omvang aangepast kan worden als blijkt dat bij een tiphoogte van 50 m onevenredig meer energie opgewekt zou worden dan de woning of het bedrijf nodig heeft.

Dit heeft tot gevolg dat de hier gestelde voorwaarde een binair karakter heeft; de toetsing eraan leidt ertoe dat wel of niet aan de windturbine wordt meegewerkt.

Tweede lid

Er hoeft bij het bepalen van de energiebehoefte niet alleen naar de bestaande energiebehoefte te worden gekeken. Als initiatiefnemer kan onderbouwen dat er in de voorzienbare toekomst een grotere energiebehoefte zal zijn, dan kan dit bij de toetsing op grond van het eerste lid worden betrokken.

Derde lid

Vanwege netcongestie geldt voor heel provincie Overijssel momenteel code oranje. Dat wil zeggen dat de netbeheerders een wachtlijst hanteren voor grootverbruikersaansluitingen. Een erfmolen bij een bestaand (agrarisch) bedrijf lift waarschijnlijk mee op de bestaande aansluiting van het bedrijf. Ondanks dat de pieken in de energieproductie van een erfmolen niet per se samenvallen met die van zonnepanelen, draagt een erfmolen niet zonder meer bij aan een oplossing van het probleem van netcongestie. Ook omdat een erfmolen impact heeft op het landschap, is het beter om af te zien van de erfmolen als deze het probleem van netcongestie verergert (doordat er energie terug geleverd moet worden). Om dit te voorkomen kan ervoor gekozen worden om de opbrengst beter af te stemmen op de energiebehoefte, of door overtollige energie op te slaan in een batterij. Afstemming tussen initiatiefnemer en de netbeheerder kan bijdragen aan het voldoen aan deze eis. Mocht deze afstemming uitblijven, ondanks redelijke inspanningen van de initiatiefnemer, dan staat dit het nemen van het besluit niet in de weg. Het voldoen aan de gestelde eis moet dan op een andere manier onderbouwd worden.

Artikel 5, Landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden

Eerste lid

Uit de ingediende documenten bij de vergunningsaanvraag moet blijken dat aanwezige landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden niet onevenredig worden aangetast. Het aspect natuurwaarden zal hoogstwaarschijnlijk moeten worden onderbouwd met een natuurtoets.

De voorwaarde in het eerste lid luidt nadrukkelijk dat de genoemde waarden niet *onevenredig* worden aangetast. Enige aantasting is met een erfmolen van maximaal 50 m hoog waarschijnlijk niet te voorkomen. Dit laat overigens onverlet dat het kan zijn dat uit de Omgevingswet volgt dat vanwege de bescherming van gebieden en soorten het alsnog niet mogelijk is om een erfmolen op te richten (zie ook artikel 8).

Tweede lid

Dit lid bevat een specifieke eis ten aanzien van de bescherming van natuurwaarden en is aanvullend op de algemene eis in het eerste lid. Uit de eis in het tweede lid volgt dat een erfmolen zo moet worden geplaatst, dat deze geen negatieve effecten heeft op vogels en vleermuizen. Zo nodig worden mitigerende maatregelen getroffen.

Derde lid

Zowel de niet onevenredige aantasting van natuurwaarden (eerste lid) als de gunstige plaatsing in verband met vogels en vleermuizen (tweede lid) moet worden onderbouwd met een ecologisch rapport. Dit rapport moet bij de aanvraag omgevingsvergunning worden ingediend.

Vierde lid

Dit lid is alleen van toepassing op erfmolens hoger dan 25 m. De hier genoemde voorwaarde vloeit voort uit de Omgevingsverordening Overijssel.

Vijfde lid

Een windturbine met een tiphoogte van 50 m heeft een behoorlijke impact op zijn omgeving en op het landschap. Deze impact kan nooit helemaal worden weggenomen. Op kortere afstand kan de impact van de turbine, m.n. de mast, worden verzacht door landschappelijke inpassing. Hierbij wordt in eerste instantie gedacht aan groene aanplant rondom de mast, maar ook de kleurstelling van de mast zelf kan een aspect van landschappelijke inpassing zijn. Daarnaast is het denkbaar om vanaf bepaalde punten, zoals een woning, het uitzicht op de erfmolen weg te nemen of te verminderen door strategisch beplanting aan te brengen. De landschappelijke inpassing wordt vastgelegd in een inrichtingsplan. De uitvoering en instandhouding daarvan wordt als voorwaarde bij de omgevingsvergunning opgenomen.

Artikel 6, Woongenot en gebruiksmogelijkheden omliggende gronden

Eerste lid

De windturbine mag niet leiden tot onevenredige aantasting van het woongenot op, en de gebruiksmogelijkheden van, omliggende gronden. 'Omliggende gronden' moet in dit verband niet te nauw worden gelezen.

Het gaat hierbij in ieder geval om onevenredige aantasting vanwege geluid, slagschaduw en veiligheid. Net als bij landschappelijke waarden is hier de voorwaarde dat er geen sprake mag zijn van *onevenredige* aantasting van de genoemde waarden. Enige aantasting zal immers niet te voorkomen zijn.

Een aantasting van het uitzicht zal evenmin te voorkomen zijn. Het is afhankelijk van de afstand en andere aspecten van het geval, of deze aantasting onevenredig is. Een onbelemmerd uitzicht kan in ieder geval niet gegarandeerd worden; er bestaat geen recht op onveranderd of onbelemmerd uitzicht.

Het is mogelijk een omgevingsvergunning te weigeren vanwege onevenredige aantasting van de genoemde waarden. Het is ook mogelijk om aan de omgevingsvergunningen voorwaarden te verbinden om onevenredige hinder weg te nemen. Te denken valt aan een voorwaarde dat de windturbine stilgezet wordt op momenten waarop de slagschaduw op omliggende woningen valt.

Tweede lid

In aanvulling op het algemene criterium in het eerste lid worden in het tweede lid de regels uit de zogenaamde Bruidsschat van toepassing verklaard (voor zover relevant voor erfmolens). Dit zijn regels die tot voor kort door het Rijk gesteld waren, maar die nu in het (tijdelijk deel van het) gemeentelijke omgevingsplan staan. Voor windturbines zijn met name paragrafen 22.3.4.1, 22.3.4.3

en 22.3.18 van de Bruidsschat van belang. Deze bepalingen in de Bruidsschat zijn overigens opgenomen ter voldoening aan instructieregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (zie ook artikel 8).

Hoewel het mogelijk is om met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit ook af te wijken van de Bruidsschatregels, is dat niet het uitgangspunt van deze beleidsregels.

Artikel 7, Beperkingengebieden

Het rekening houden met (beperkingengebieden van) hoogspanningsverbindingen, gasleidingen, waterstaatswerken, wegen etc. is een algemeen uitgangspunt bij een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, en geldt ook voor andere ontwikkelingen dan erfmolens. Voor de volledigheid wordt het hier toch vermeld.

Toetsing aan deze voorwaarde kan ertoe leiden dat een plan voor een erfmoen moet worden aangepast of in zijn geheel geen doorgang kan vinden.

Om de betrokken belangen en eventuele belemmeringen zo goed mogelijk in beeld te krijgen, moet advies gevraagd worden aan de betreffende beheerder. Het daadwerkelijk ontvangen van het advies (of dit nu positief of negatief is) is geen vereiste voor het verlenen van de vergunning. Mocht het advies niet tijdig uitgebracht worden, dan hoeft het nemen van het besluit op de vergunning daar niet op te wachten.

Als het advies wel tijdig wordt uitgebracht, wordt dit betrokken bij de beoordeling van de aanvraag. Een dergelijk advies van een beheerder is zwaarwegend maar niet doorslaggevend. Het bevoegd gezag heeft zijn eigen verantwoordelijkheid om een aanvraag te beoordelen en kan daarbij (gemotiveerd) van een advies van een beheerder afwijken.

Artikel 8, Hogere wet- en regelgeving

Het is eigenlijk overbodig om deze voorwaarde te stellen, omdat zonder deze voorwaarde hogere wet- en regelgeving alsnog van toepassing zijn. De voorwaarde is vooral opgenomen voor de duidelijkheid, zodat voor de initiatiefnemer kenbaar kan zijn dat het gemeentelijke beleid niet het enige bepalende kader is.

Als voorbeelden van beperkingen uit hogere wet- en regelgeving kan gedacht worden aan:

- De instructieregels voor windturbines in het Besluit kwaliteit leefomgeving (zie ook artikel 6, tweede lid);
- Het verbod op bouwwerken hoger dan 40 m ter plaatse van militaire laagvliegroutes (zie artikel 5.154 van het Besluit kwaliteit leefomgeving);
- De Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving in de provinciale omgevingsverordening;
- De instructieregels voor windturbines in de provinciale omgevingsverordening;
- Het verbod op het toestaan van ontwikkelingen met negatieve gevolgen voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN, zie artikel 4.58, lid 1, van de Omgevingsverordening Overijssel);
- Beperkingen voortvloeiend uit de Omgevingswet, in verband met de bescherming van gebieden en soorten (Natura 2000-gebieden, vogels en vleermuizen etc.).

Er is van afgezien om een expliciete verwijzing op te nemen naar toepasselijke milieuregels op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze regels zijn rechtstreeks van toepassing op het hebben en exploiteren van windturbines en vormen daarmee geen toetsingskader voor het verlenen van omgevingsvergunningen voor het realiseren (technische en planologische bouwactiviteit) van windturbines. Deze regels verschillen in dit opzicht van de regels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving, die expliciet in omgevingsplannen of omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten verwerkt moeten worden.

Artikel 9, Schadevergoedingsovereenkomst

Het is zeer goed mogelijk dat het toestaan van een erfmolen van 50 m hoog nadeel oplevert voor omwonenden, bijvoorbeeld vanwege de aantasting van het uitzicht. De hoofdregel is dat de gemeente diegene dan op verzoek diens schade vergoedt. Dit is geregeld in artikel 4:126 van de Algemene wet bestuursrecht, gelezen in samenhang met artikel 15.1 van de Omgevingswet.

In een schadevergoedingsovereenkomst kan de gemeente met de initiatiefnemer van de erfmolen afspreken dat niet de gemeente, maar de initiatiefnemer de vergoeding van de schade voor zijn rekening neemt.

Het sluiten van een schadevergoedingsovereenkomst wordt hierbij als voorwaarde gesteld voor het verlenen van de omgevingsvergunning. Hiermee wordt voorkomen dat de omgevingsvergunning voor de erfmolen voor de gemeente financieel onuitvoerbaar wordt.

Het risico op schadevergoeding komt volledig bij de initiatiefnemer te liggen. De initiatiefnemer kan zich op voorhand een beeld verschaffen van het risico op, en de hoogte van, schade door een schaderisicoanalyse. Op basis daarvan kan hij voor zichzelf beoordelen of hij wil opdraaien voor de mogelijke schade. Wil hij dat niet, dan kan hij afzien van zijn plan.

Artikel 10, Citeertitel

Dit artikel vermeldt onder welke naam naar deze beleidsregels verwezen kan worden.